

**BÉRKÖLTSÉG,
MUNKAVÁLLALÓI
ELÉGEDETTSÉG ÉS
BÉRVÁLTOZÁS A HAZAI
VÁLLALKOZÁSOK
KÖRÉBEN**

2023. OKTÓBER

MKIK GAZDASÁG- ÉS VÁLLALKOZÁSKUTATÓ INTÉZET
INSTITUTE FOR ECONOMIC AND ENTERPRISE RESEARCH

AZ MKIK GAZDASÁG- ÉS VÁLLALKOZÁSKUTATÓ INTÉZET OLYAN NONPROFIT KUTATÓMŰHELY, AMELY ELSŐSORBAN ALKALMAZOTT KÖZGAZDASÁGI KUTATÁSOKAT FOLYTAT. CÉLJA, HOGY ELMÉLETILEG ÉS EMPIRIKUSAN MEGALAPOZOTT ISMERETEKET ÉS ELEMZÉSEKET NYÚJTSON A MAGYAR GAZDASÁG ÉS A MAGYAR VÁLLALKOZÁSOK HELYZETÉT ÉS KILÁTÁSAIT BEFOLYÁSOLÓ GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI FOLYAMATOKRÓL.

AZ ELEMZÉST KÉSZÍTETTE

MAKÓ ÁGNES, ELEMZŐ, MKIK GVI

KUTATÁSVEZETŐ

NÁBELEK FRUzsINA, SZAKMAI IGAZGATÓ, MKIK GVI
E-MAIL: FRUzsINA.NABELEK@GVI.HU

A KÉZIRAT LEZÁRVA

2024. ÁPRILIS 9.
BUDAPEST

BÉRKÖLTSÉG, MUNKAVÁLLALÓI ELÉGEDETTSÉG ÉS BÉRVÁLTOZÁS A HAZAI VÁLLALKOZÁSOK KÖRÉBEN

Elemzésünkben a bérköltség, a munkavállalói elégedettség, valamint a bérváltozás témakörét vizsgáljuk a hazai vállalkozások körében. Az elemzéshez a Gazdaságfejlesztési Minisztérium és az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (MKIK GVI) „Rövidtávú munkaerőpiaci prognózis” című kutatásának legfrissebb eredményeit használtuk fel. A 2023. szeptember–októberében lezajlott adatfelvétel során a megyei kormányhivatalok és az MKIK GVI munkatársai 6 687, legalább két főt foglalkoztató cég vezetőjét keresték fel kérdőívünkkel. Az eredmények reprezentatívnak tekinthetőek a versenyszférában teljes munkaidőben alkalmazásban állók földrajzi elhelyezkedés, gazdasági ág és vállalati létszámkategória szerinti együttes megoszlása szerint, illetve bizonyos, vállalatokra vonatkozó megállapítások esetén a regisztrált vállalkozások régió, létszámkategória és ágazat szerinti megoszlására vonatkozóan.

ÖSSZEFOGLALÓ

- A válaszadó vállalatok 5%-ának költségszerkezetében legfeljebb 10%-ot tesz ki a bérköltség. A cégek 23%-a esetében a bérköltség több, mint az összes költségük felét teszi ki. A mikrovállalkozások esetében a bérköltségek nagyobb arányban jelennek meg a kiadásokon belül, mint a nagyobb cégek esetében. A munkaigényesebb ágazatokban a bérköltségek arányaiban magasabbak, mint a többi ágazat esetében: a szolgáltató vállalatok 31%-a jelezte, hogy költségeinek legalább felét a bérköltségek adják.
- A felmérés adatai szerint a hazai vállalkozások többségének nincs minimálbéren (76%) vagy garantált bérminimumon (53%) bejelentett alkalmazottja. A cégek 9%-a minden munkavállalóját minimálbéren jelentette be, ezen kívül a cégek körülbelül ötöde (19%) minden alkalmazottat garantált bérminimumon foglalkoztat.
- A minimálbéren történő foglalkoztatás leginkább a kisebb cégek körében elterjedt. Ugyanakkor mindegyik létszámkategóriában jellemző, hogy a cégek legalább kétharmada nem foglalkoztat minimálbéren bejelentett alkalmazottat.
- A minimálbéres foglalkoztatás elterjedtebb a mezőgazdaság területén működő és a tisztán hazai tulajdonú cégek körében. Az ágazatok közül a kereskedelemben a legelterjedtebb a garantált bérminimumon történő foglalkoztatás.
- A válaszadó vállalatvezetők negyede (26%) jelezte, hogy cége végzett felmérést a munkavállalók elégedettségéről az elmúlt három évben. Legnagyobb arányban a nagy alkalmazotti létszámú cégek, a külföldi (rész)tulajdonúak, a közép-dunántúliak és a kereskedelem területén működők végeztek ilyen felmérést.
- Mindössze a válaszadók 1%-a véli úgy, hogy munkavállalói egyáltalán nem elégedettek a jelenlegi bérszínvonallal. A válaszadók 81%-a szerint munkavállalói közepesen, vagy inkább elégedettek a bérszínvonallal, míg 13%-uk szerint teljes mértékben elégedettek.
- A kisebb alkalmazotti létszámú vállalatok vezetői nagyobb arányban gondolják, hogy munkavállalóik elégedettek a jelenlegi bérszínvonallal. Gazdasági ágak szerint az építőipari és a kereskedelmi cégek körében a legmagasabb a bérszínvonallal való vélt elégedettségre vonatkozó átlagpontoszám.
- A kutatás során arról is megkérdeztük a vállalatvezetőket, hogy véleményük szerint a cégüknél dolgozó munkavállalók milyen mértékben motiválhatóak különböző motivációs eszközökkel. A válaszadók döntő többsége szerint a bérszínvonal a leginkább motiváló eszköz munkavállalói számára.

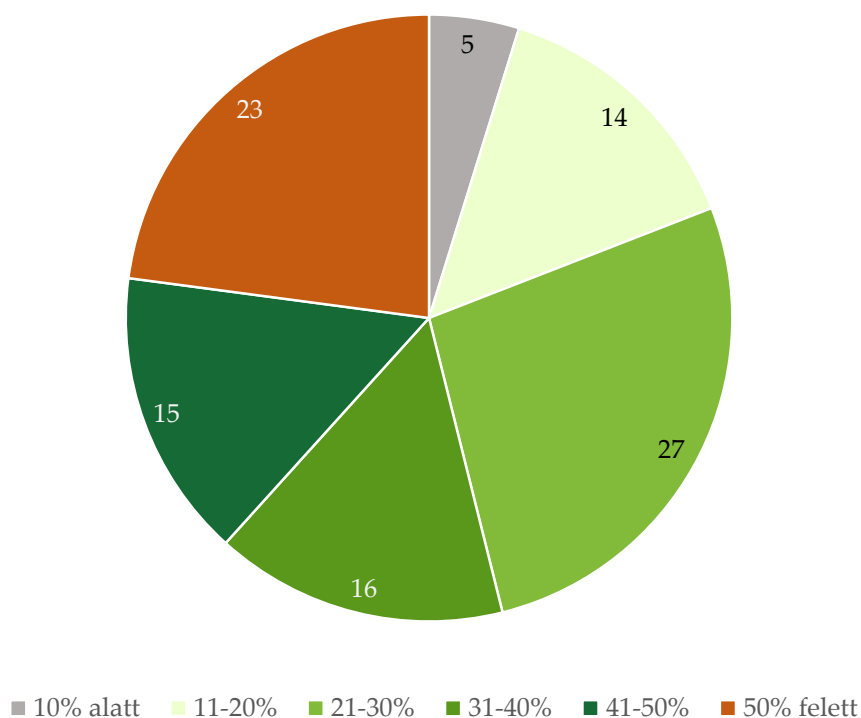
- Az alkalmazotti létszám, illetve gazdasági ágak szerint képzett vállalati csoportok minden kategóriájában azt mutatják az adatok, hogy a vállalatvezetők szerint a bérszínvonal, a cafeteria és egyéb juttatások, valamint a munkahelyi hangulat a leginkább motiváló eszközök.
- 2024 során a válaszadó cégvezetők 78%-a tervezi növelni cégénél az átlagkereseteket 2023-hoz képest. 22%-uk jelezte, hogy nem tervez változtatni a béreken, míg a vállalkozások közel 1%-a az átlagos kereset csökkentését tervezi az előző évhez képest. A válaszadók jelentős része (24%) növelni fogja az átlagkeresetet, de nem tudta megmondani az emelés mértékét.
- A vállalatméret növekedésével nő azoknak a cégeknek az aránya, amelyek 2024-ben béremelést hajtanak végre. A béremelés mértéke azonban a vállalatméret növekedésével csökken. Gazdasági ágak szerint az ipari (80%), a mezőgazdasági (79%) és a kereskedelmi cégek (79%) körében a legmagasabb a béremelést tervezők aránya, a legalacsonyabb pedig az építőipar területén működő vállalatok között (72%).

BÉRKÖLTSÉG, MINIMÁLBÉR, GARANTÁLT BÉRMINIMUM

Elemzésünk első részében bemutatjuk, hogy a hazai vállalkozások költségszerkezetében jellemzően mekkora hányadot tesz ki a bérköltség, valamint hogyan alakul a minimálbéren és garantált bérminimumon foglalkoztatott munkavállalók aránya.

A válaszadó vállalatok 5%-ának költségszerkezetében legfeljebb 10%-ot tesz ki a bérköltség. 14%-uknál ez az arány 11–20% közötti, 27%-uk esetében 21–30% közötti, 16%-uknál 31–40% közötti, 15%-uknál 41–50% közötti. A cégek 23%-a esetében a bérköltség több, mint az összes költségük felét teszi ki.

1. ÁBRA: A VÁLLALAT KÖLTSÉGSZERKEZETÉBEN MEKKORA HÁNYADOT TESZ KI A BÉRKÖLTSÉG (N=4762), SZÁZALÉK

Forrás: GFM, GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2024-es évre (ősz)

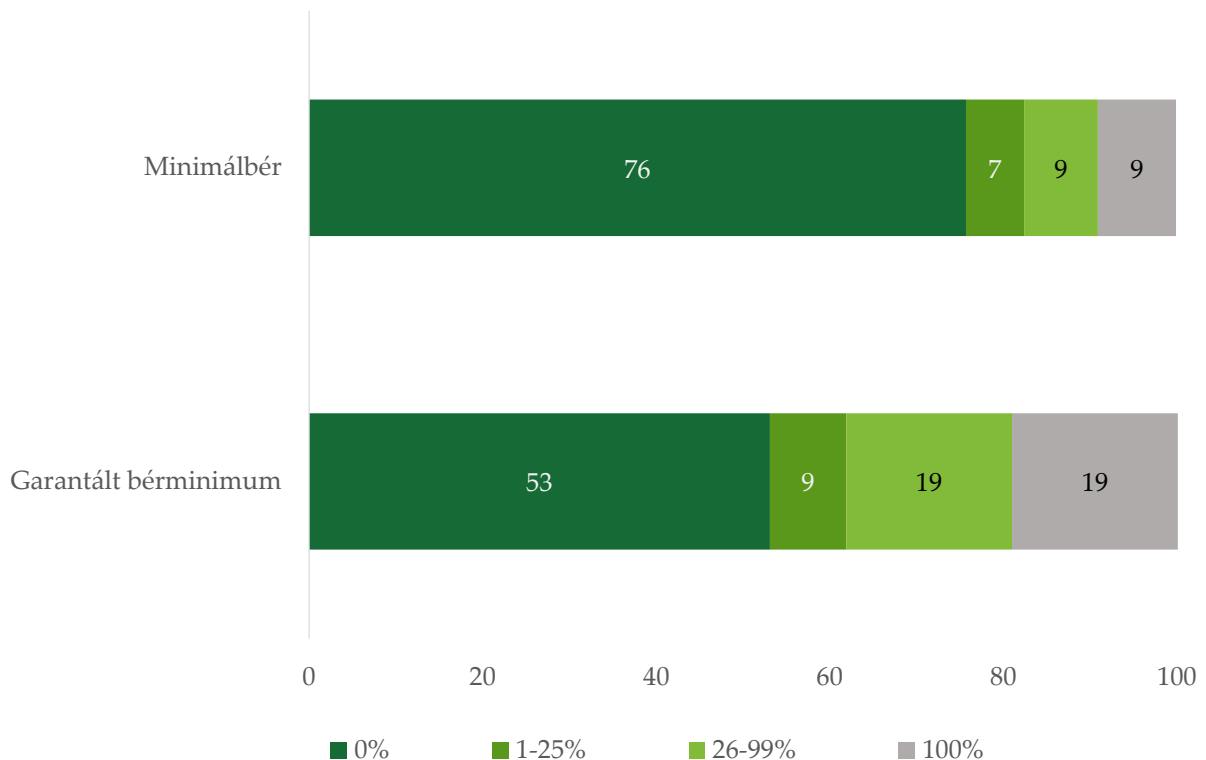
Megjegyzés: A regisztrált vállalkozások számának régiók, létszámkategóriák és ágazatok szerinti megoszlásával súlyozott adat

A mikrovállalkozások esetében a bérköltségek nagyobb arányban jelennek meg a kiadásokon belül, mint a nagyobb cégek esetében. A 2–9 fős cégek vezetőinek 25%-a jelezte, hogy költségeik legalább felét a bérköltségek teszik ki, míg a 10–19 fő közötti és a 20–49 fő közötti cégeknél ez az arány csak 12%, az 50–249 fő közötti cégek körében 18%, a 250 fő felettiekénél pedig 19%.

A munkaigényesebb ágazatokban a bérköltségek arányaiban magasabbak, mint a többi ágazat esetében: a szolgáltató vállalatok 31%-a jelezte, hogy költségeinek legalább felét a bérköltségek adják. Az ipari és építőipari vállalatok esetében 20–20%, a kereskedelem területén működők körében 15%, a mezőgazdasági cégek között pedig mindössze 9% a megfelelő arány. Amellett, hogy az utóbbi ágazatban a legalacsonyabb a magas bérköltség-aránnyal rendelkezők aránya, a mezőgazdasági cégeknél a leggyakoribb (11%) az is, hogy 10% alatt marad a bérköltségek aránya a teljes költségeken belül.

A bérköltségek alakulásán belül vizsgáltuk, hogy hogyan alakulnak a minimálbérért és garantált bérminimumért foglalkoztatás arányai a hazai cégek körében. A felmérés adatai szerint a hazai vállalkozások többségének nincs minimálbéren (76%) vagy garantált bérminimumon (53%) bejelentett alkalmazottja. 7%-uk legfeljebb alkalmazottai negyedét foglalkoztatja minimálbéren, 9%-uk több, mint a negyedét (26–99%), szintén 9%-uk pedig minden munkavállalóját minimálbéren jelentette be. A garantált bérminimumon történő foglalkoztatás ennél elterjedtebb: a cégek körülbelül ötöde (19%) minden alkalmazottat garantált bérminimumon jelent be, további 19 százalékuk pedig több, mint a negyedét (26–99%). 9%-uk legfeljebb munkavállalói negyedét foglalkoztatja garantált bérminimumon.

2. ÁBRA: ALKALMAZOTTAINAK HÁNY SZÁZALÉKÁT FOGLALKOZTATJA MINIMÁLBÉREN, ILLETVE GARANTÁLT BÉRMINIMUMON (N=5656–5828), SZÁZALÉK

Forrás: GFM, GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2024-es évre (ősz)

Megjegyzés: A regisztrált vállalkozások számának régiók, létszámkategóriák és ágazatok szerinti megoszlásával súlyozott adat

A minimálbéren történő foglalkoztatás leginkább a kisebb cégek körében elterjedt: a 2–9 fős mikrovállalkozások 11%-a foglalkoztatja minden munkavállalóját minimálbéren, ez az arány a 10–19 fősök körében 3%, az ennél nagyobb létszámú vállalatok között pedig ez az arány elenyésző. Ugyanakkor mindegyik létszámkategóriában jellemző, hogy a cégek legalább kétharmada nem foglalkoztat minimálbéren bejelentett alkalmazottat.

A mezőgazdaság területén működő vállalkozások 15%-ánál minden munkavállaló minimálbéres, mely arány a szolgáltató cégeknél 10%, az iparban és a kereskedelemben 8–8%, az építőiparban pedig 7%. A kereskedelem területén működő cégek 80%-ánál egyáltalán nincs minimálbéren foglalkoztatott alkalmazott, ez az arány a szolgáltató cégek körében 77%, az építőiparban 75%, az iparban 66%, a mezőgazdasági vállalatok esetében pedig 60%.

A minimálbéres foglalkoztatás emellett elterjedtebb a tisztán hazai tulajdonú cégek körében: 10%-uknál minden munkavállalót minimálbérre jelentenek be, a külföldi (rész)tulajdonú cégek között csak 2% ez az arány. A hazai tulajdonúak 75%-ánál, a külföldi (rész)tulajdonúak 90%-ánál egyáltalán nincs minimálbéren bejelentett munkavállaló.

A teljes egészében hazai piacra termelő cégek 10%-a minden alkalmazottját minimálbéren foglalkoztatja, a kisebb részt exportra termelők körében 2% ez az arány, míg a döntően exportra termelők között nem találtunk olyat, ahol az összes alkalmazott minimálbért keresne. Mindhárom kategóriában a cégek több, mint 70%-a jelezte, hogy nincs minimálbéres alkalmazottjuk.

Hasonlóan a minimálbéres foglalkoztatáshoz, a garantált bérminimumon történő foglalkoztatás is a kisebb cégek körében jellemző. A 2–9 fős mikrovállalkozások 22%-a foglalkoztatja minden munkavállalóját garantált bérminimumon, ez az arány a 10–19 fősök között 9%, a 20–49 fősök között 2%, az ennél nagyobb létszámú vállalatok között pedig ez az arány elenyésző. Minden létszámkategóriában jellemző, hogy a cégek több mint felének egyáltalán nincs garantált bérminimumon bejelentett munkavállalója. Az ilyen cégek aránya a 2–9 fős mikrovállalkozások körében a legalacsonyabb (52%), míg a nagyvállalatok körében a legmagasabb (63%).

Az egyes ágazatok közül a kereskedelemben a leginkább elterjedt a garantált bérminimumon történő foglalkoztatás, az ágazathoz tartozó vállalkozások 24%-ának minden munkavállalója garantált bérminimumon van bejelentve. A szolgáltató cégek körében 19% ez az arány, az építőipari cégek esetében 18%, a mezőgazdasági cégek között 16%, az ipar területén működők körében pedig 12%. Nincs garantált bérminimumon bejelentett alkalmazott a szolgáltató cégek 58%-ánál, mely arány az

iparban 56%, az építőiparban 53%, a mezőgazdasági vállalkozásoknál 51%, a kereskedelmi cégek körében pedig 45%.

A hazai tulajdonú cégek 53%-ánál, a külföldi (rész)tulajdonúak 59%-ánál egyáltalán nincs garantált bérminimumon bejelentett munkavállaló. A hazai tulajdonúak 20%-ánál minden foglalkoztatottat garantált bérminimumra jelentenek be, a külföldi (rész)tulajdonú cégek között pedig nem találtunk olyat, ahol az összes munkavállaló garantált bérminimumon keresne.

Az egyáltalán nem exportáló cégek 21%-a minden munkavállalóját garantált bérminimumon foglalkoztatja, míg a kisebb részt exportra termelők körében 3%, az exportorientált vállalatok között pedig csupán 2% ez az arány. A kizárólag hazai piacra termelő cégek 52%-ánál nincs olyan munkavállaló, aki garantált bérminimumon lenne bejelentve. Ez az arány az árbevételük kisebb részét exportból realizálók körében 65%, a döntően exportra termelők között pedig 62%.

Azon vállalatok körében, amelyeknél a költségeken belül jelentősebb arányt tesz ki a bérköltség, kevésbé jellemző a minimálbéren és garantált bérminimumon történő foglalkoztatás, mint az alacsonyabb bérköltség-arányról beszámoló cégeknél. Azon cégek között, melyek költségszerkezetében legfeljebb 10%-ot tesz ki a bérköltség 31 százalék foglalkoztat legalább egy minimálbéres, 53 százaléka pedig legalább egy garantált bérminimumon bejelentett alkalmazottat, míg azoknál, akiknél az összes költség több, mint felét a bérköltség adja, ezek az arányok 23, illetve 40 százalék.

MUNKAVÁLLALÓI ELÉGEDETTSÉG, MOTIVÁCIÓS ESZKÖZÖK

Az alábbiakban azt mutatjuk be, hogy a hazai vállalkozások mely köre végez jellemzően felmérést a munkavállalók elégedettségéről, és kitérünk arra is, hogy a vállalatvezetők szerint mennyire elégedettek munkavállalók a cégnél elérhető bérszínvonallal, valamint hogy milyen mértékben motiválhatóak a munkavállalók különböző eszközökkel.

A válaszadó vállalatvezetők negyede (26%) jelezte, hogy cége végzett felmérést a munkavállalók elégedettségéről az elmúlt három évben. 71%-uk nem végzett ilyet, 3%-uk pedig nem tudja, volt-e a cégnél elégedettséggel kapcsolatos felmérés.

Ha megvizsgáljuk, hogy mely vállalati körre jellemző a munkavállalói elégedettség mérése, azt találjuk, hogy legnagyobb arányban a nagy alkalmazotti létszámú cégek, a külföldi (rész)tulajdonúak, a közép-dunántúliak és a kereskedelem területén működők végeznek ilyen felmérést.

A 2–9 fős mikrovállalkozások 26%-ánál végeznek felmérést a munkavállalói elégedettségről, míg a 10–19 fősök között szintén 26%, a 20–49 fősök között 23%, az 50–249 fő közötti cégek esetében 27%, a 250 fő felettiek között pedig 46% ez az arány.

Gazdasági ágak szerint a kereskedelmi cégek körében a legnagyobb, 32% a munkavállalói elégedettség-felmérést végzők aránya. Az építőiparban 27%, az ipar és a szolgáltatások területén 23–23% a megfelelő arány, a legalacsonyabb (12%) pedig a mezőgazdasági vállalatok között.

A tisztán hazai tulajdonú cégek 24%-ánál, a külföldi (rész)tulajdonúak 55%-ánál van munkavállalói elégedettség-felmérés.

Az exporthányad szerint képzett vállalati csoportok között nincs statisztikai értelemben jelentős eltérés az elégedettség-felmérést végző vállalatok arányát tekintve.

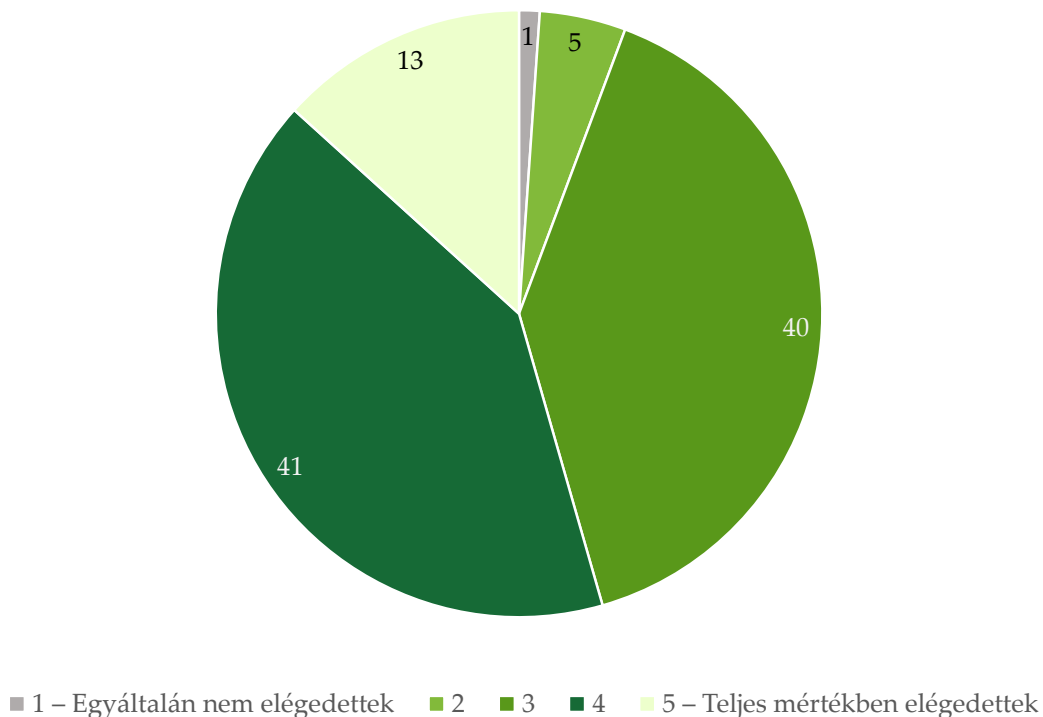
Régiók szerint a Közép-Dunántúlon (34%) és Közép-Magyarországon (30%) működő cégek között a legmagasabb a felmérést végzők aránya, a legalacsonyabb pedig a Dél-Alföldön (17%) működők körében.

A kérdés során arra is kitértünk, hogy a vállalatvezető véleménye szerint mennyire elégedettek munkavállalói a cégnél jelenleg elérhető bérszínvonallal. A válaszadók 1-től 5-ig tartó skálán osztályozhattak, ahol az 1-es azt jelentette, hogy munkavállalói

egyáltalán nem elégedettek, az 5-ös pedig azt, hogy teljes mértékben elégedettek a jelenlegi bérszínvonallal.

Mindössze a válaszadók 1%-a véli úgy, hogy munkavállalói egyáltalán nem elégedettek a jelenlegi bérszínvonallal (1-es osztályzat). 5%-uk adott 2-est, 40%-uk 3-ast, 41%-uk 4-est, 13%-uk pedig 5-öst. Tehát a válaszadók 81%-a szerint munkavállalói közepesen, vagy inkább elégedettek a bérszínvonallal, míg 13%-uk szerint teljes mértékben elégedettek. Az átlagos osztályzat 3,6 volt.

3. ÁBRA: MENNYIRE ELÉGEDETTEK MUNKAVÁLLALÓI A CÉGÉNÉL JELENLEG ELÉRHETŐ BÉRSZÍNVONALLAL (N=5677), SZÁZALÉK

Forrás: GFM, GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2024-es évre (ősz)

Megjegyzés: A versenyszférában teljes munkaidőben alkalmazásban állók földrajzi elhelyezkedés, gazdasági ág és vállalati létszámkategória szerinti megoszlásával súlyozott adat

A kisebb alkalmazotti létszámú vállalatok vezetői nagyobb arányban gondolják, hogy munkavállalóik elégedettek a jelenlegi bérszínvonallal: a 2–9 fős cégek körében az átlagpontszám 3,9, a 10–19 fősök között 3,8, a 20–49 fősök között 3,6, az 50–249 fő közötti és a legalább 250 főt foglalkoztató cégek esetében pedig 3,5.

Gazdasági ágak szerint az építőipari (3,9) és a kereskedelmi cégek (3,8) körében a legmagasabb a bérszínvonallal való vélt elégedettségre vonatkozó átlagpontszám. A szolgáltató vállalatok között a megfelelő pontszám 3,6, a mezőgazdaság területén működők körében pedig 3,5. A legalacsonyabb átlagos pontszámot az iparban tevékenykedő vállalkozások között találtuk (3,4).

A hazai tulajdonú vállalkozások körében átlagosan 3,6 pont, a külföldi (rész)tulajdonúak között pedig 3,7 pont a bérszínvonallal való vélt elégedettséget mutató pontszám.

A nem exportáló cégek vezetői átlagosan 3,7 pontot, az árbevételük kisebb részét exportból realizálók 3,6 pontot, a döntően exportálók pedig 3,3 pontot adtak a jelenlegi bérszínvonallal való feltételezett elégedettségre.

Régiók szerint a Közép-Magyarországon működő cégek között a legmagasabb a bérszínvonallal való vélt elégedettségre vonatkozó átlagpontszám (3,8), a legalacsonyabb pedig az észak-magyarországiak között (3,3).

A kutatás során arról is megkérdeztük a vállalatvezetőket, hogy véleményük szerint a cégüknél dolgozó munkavállalók milyen mértékben motiválhatóak különböző motivációs eszközökkel. A válaszadók itt is 1-től 5-ig tartó skálán osztályozhattak, ahol az 1-es azt jelentette, hogy az adott eszköz egyáltalán nem motiváló a munkavállalók számára, az 5-ös pedig azt, hogy nagyon jelentős motivációt jelent.

A válaszadók döntő többsége szerint a bérszínvonal a leginkább motiváló eszköz a munkavállalói számára: 67%-uk szerint ez nagyon jelentős motivációt jelent (5-ös osztályzat), míg további 27% adott 4-es osztályzatot. 3-asnál rosszabb osztályzatot csupán a válaszadók kevesebb, mint 1%-a adott. Tehát a válaszadók 94%-a szerint a bérszínvonal jelentős, vagy nagyon jelentős motivációs eszköz (legalább 4-es osztályzat).

A cafeteria szintén jelentős motivációs eszköznek tartják: 71%-uk adott legalább 4-es osztályzatot (39% 5-öst, 32% 4-est).

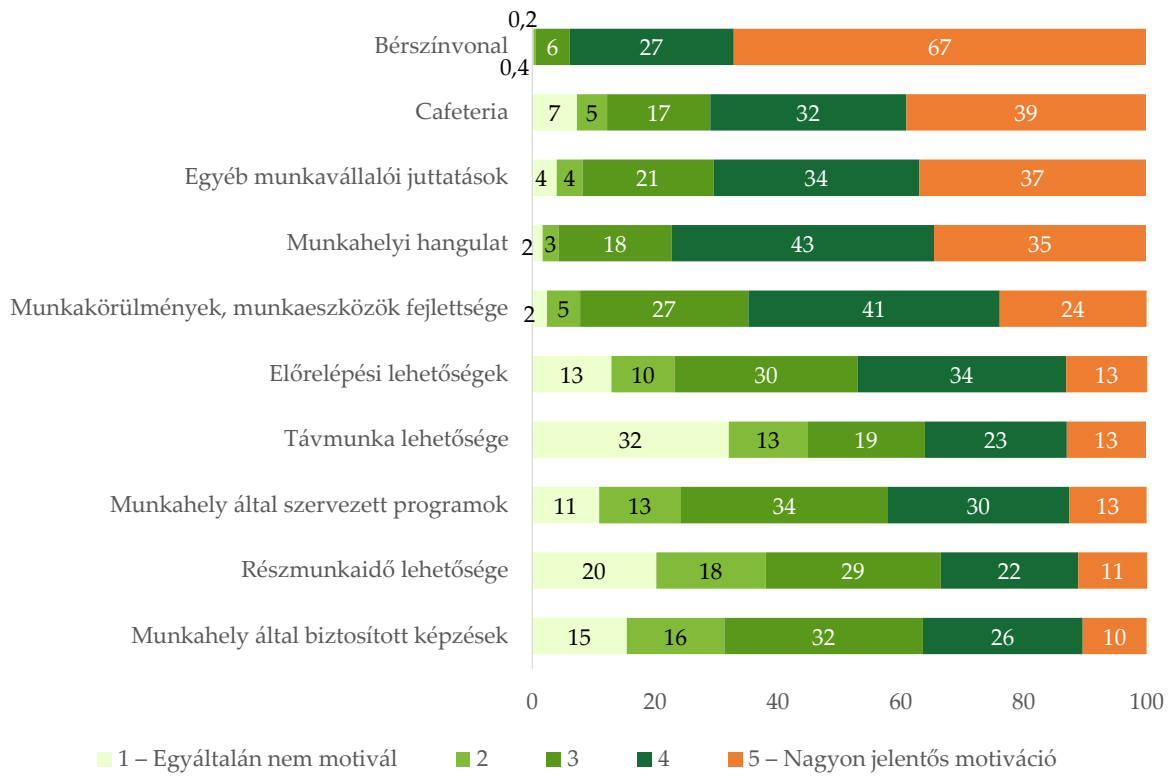
Az egyéb munkavállalói juttatások esetében a fenti arány 70% (37% adott 5-öst, 34% pedig 4-est), a munkahelyi hangulat esetében 77% (35% adott 5-öst, 43% 4-est). A munkakörülmények, munkaeszközök fejlettségére 65%-uk adott legalább 4-es osztályzatot.

A fentieknél jóval kevesebben tartják fontos motivációs eszköznek az előrelépési lehetőségeket (47% adott legalább 4-es osztályzatot), a munkahely által szervezett programokat (42%), a távmunka lehetőségét (36%), a munkahely által biztosított képzéseket (36%), illetve a részmunkaidő lehetőségét (34%).

A távmunka lehetőségét kiugróan sokan tartják egyáltalán nem motiváló eszköznek (32% 1-es osztályzat, 13% 2-es), emellett a részmunkaidő lehetőségét is 38% osztályozta 1-esre vagy 2-esre.

Az alkalmazotti létszám, illetve gazdasági ágak szerint képzett vállalati csoportok minden kategóriájában azt mutatják az adatok, hogy a vállalatvezetők szerint a bérszínvonal, a cafeteria és egyéb juttatások, valamint a munkahelyi hangulat a leginkább motiváló eszközök.

4. ÁBRA: MUNKAVÁLLALÓI MOTIVÁCIÓS ESZKÖZÖK (N=5663–6320), SZÁZALÉK

Forrás: GFM, GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2024-es évre (ősz)

Megjegyzés: A versenyszférában teljes munkaidőben alkalmazásban állók földrajzi elhelyezkedés, gazdasági ág és vállalati létszámkategória szerinti megoszlásával súlyozott adat

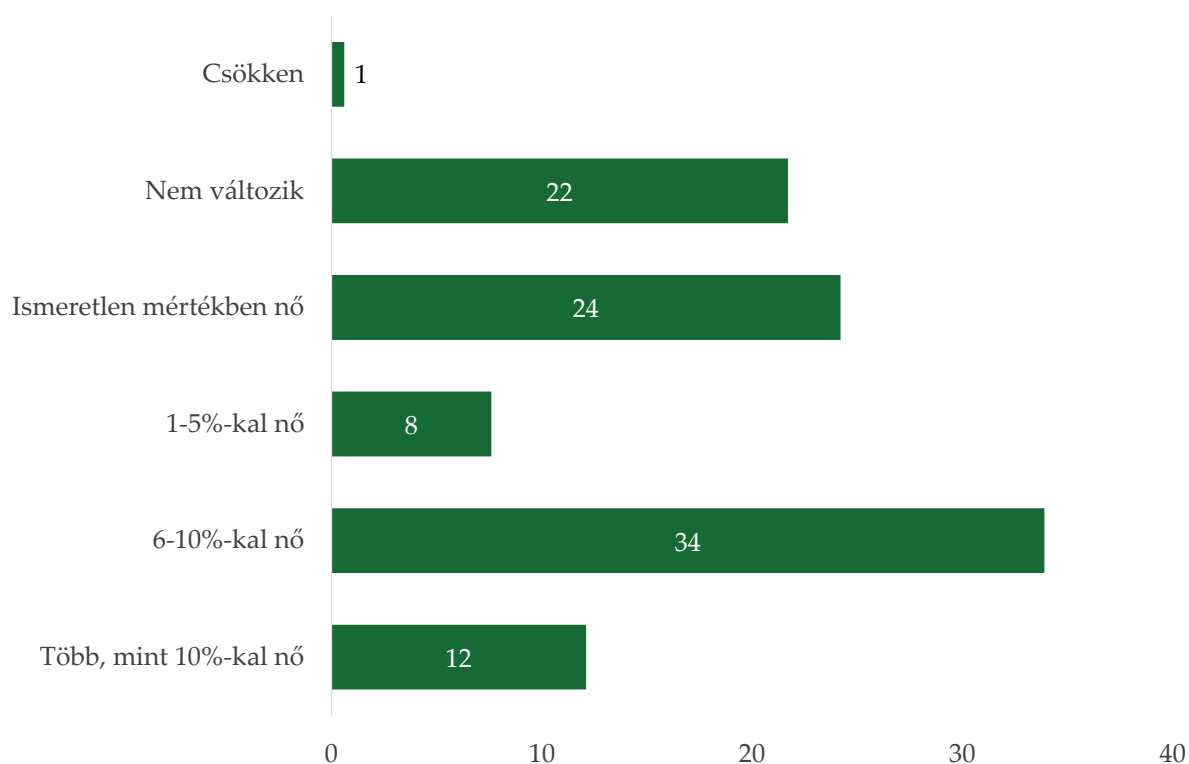
BÉRVÁLTOZÁSOK 2024-BEN

Az alábbiakban azt vizsgáljuk, hogy milyen bérváltozásokra számítanak a hazai vállalkozások az idei évben.¹

2024 során a válaszadó cégvezetők 78%-a tervezi növelni az átlagkereseteket 2023-hoz képest. 22%-uk jelezte, hogy nem tervez változtatni a béreken, míg a vállalkozások közel 1%-a az átlagos kereset csökkentését tervezi az előző évhez képest.

A megkérdezett vállalkozások 8%-a 1–5%-os, 34%-uk 6–10%-os, 12%-uk pedig 10%-ot meghaladó mértékű béremelést tervez. A válaszadók jelentős része (24%) növelni fogja az átlagkeresetet, de nem tudta megmondani az emelés mértékét.

5. ÁBRA: AZ ÁTLAGKERESETEK TERVEZETT VÁLTOZÁSA 2024-BEN (N=5419), SZÁZALÉK

Forrás: GFM, GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2024-es évre (ősz)

Megjegyzés: A versenyszférában teljes munkaidőben alkalmazásban állók földrajzi elhelyezkedés, gazdasági ág és vállalati létszámkategória szerinti megoszlásával súlyozott adat

¹ A kérdőív kérdése: „Várhatóan hogyan fog változni 2024-ben a vállalkozásnál (telephelynél) az átlagkereset az előző évhez képest?”

A vállalatméret növekedésével nő azoknak a cégeknek az aránya, amelyek 2024-ben béremelést hajtanak végre. Ez alól kivételt képeznek a 2–9 fős mikroállalkozások, melyek vezetőinek 76%-a jelezte, hogy növelni fogja a béreket. A 10–19 fős és a 20–49 fős cégek 73–73%-a tervez bért emelni, az 50–249 fős vállalatok között 77% ez az arány, a 250 fő feletti nagyvállalatok körében pedig 82%.

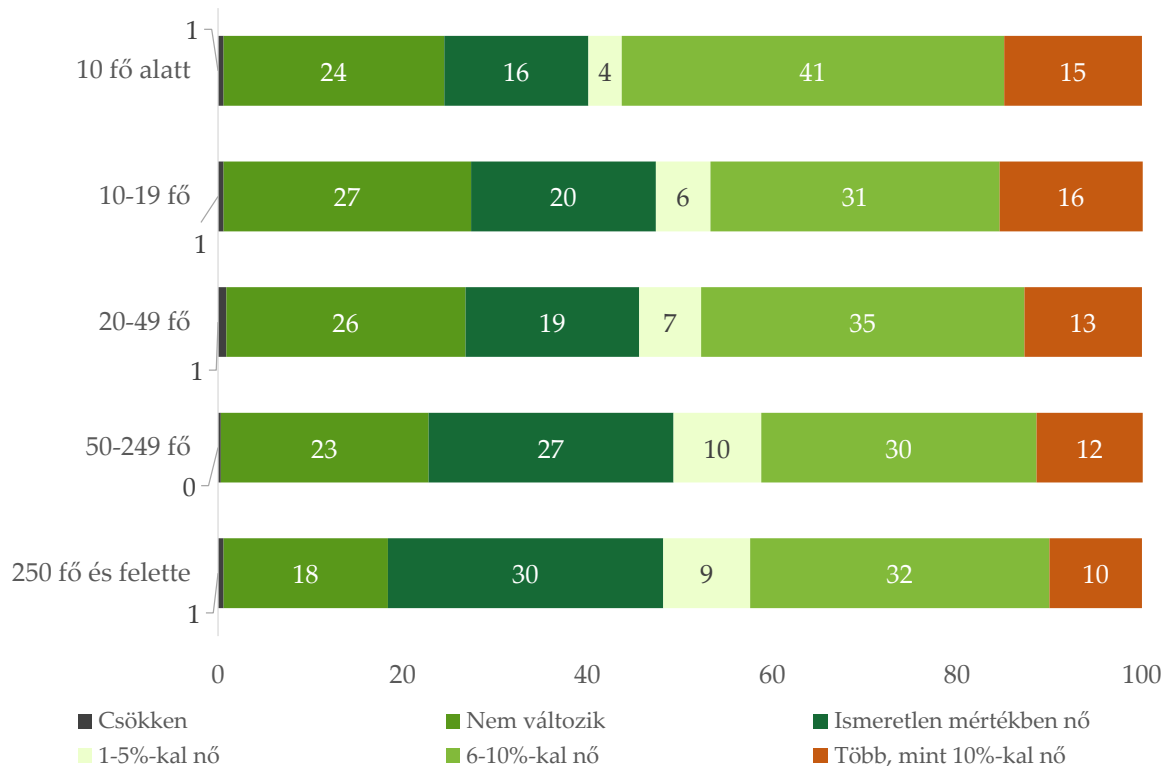
A béremelés mértéke azonban a vállalatméret növekedésével csökken. A legnagyobb arányban a 10–19 fős (16%) és a 2–9 fős (15%) cégek vezetői jelezték, hogy 10% feletti mértékben szeretnék növelni az átlagkeresetet cégüknél. Ez az arány a 20–49 fős vállalatoknál 13%, az 50–249 fő közöttiekénél 12%, a 250 fő feletti foglalkoztatotti létszámú cégek körében pedig 10%.

6–10% közötti béremelést a legkisebb, 2–9 fős mikroállalkozások vezetői terveznek a legnagyobb arányban (41%), az ennél nagyobb vállalatok között pedig 30–35% közöttiek a megfelelő arányok.

A nagyobb létszámú cégek körében gyakoribb az ismeretlen mértékű tervezett béremelés: az 50–249 fő közöttiekénél 27% ez az arány, a 250 fő feletti körében 30%, a legalacsonyabb pedig a 2–9 fős mikroállalkozások között (16%).

A megkérdezett vállalkozások közül a legnagyobb arányban a 10–19 fős cégek (27%) és a 20–49 fős vállalkozások (26%) vezetői jelezték, hogy 2024 folyamán nem terveznek változtatni az átlagkereseteken. Ez a legkevésbé a 250 fő feletti nagyvállalatokra jellemző: körükben csak 18% volt a megfelelő arány.

6. ÁBRA: AZ ÁTLAGKERESETEK TERVEZETT VÁLTOZÁSA 2024-BEN LÉTSZÁMKATEGÓRIÁK SZERINT
(N=5422), SZÁZALÉK

Forrás: GFM, GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2024-es évre (ősz)

Megjegyzés: A versenyszférában teljes munkaidőben alkalmazásban állók földrajzi elhelyezkedés, gazdasági ág és vállalati létszám kategória szerinti megoszlásával súlyozott adat

Gazdasági ágak szerint az ipari (80%), a mezőgazdasági (79%) és a kereskedelmi cégek (79%) körében a legmagasabb a béremelést tervezők aránya, a legalacsonyabb pedig az építőipar területén működő vállalatok között (72%). A szolgáltatók esetében 77% a megfelelő arány. Ennek ellenére az építőiparban találtuk a legnagyobb arányban (15%) a 10% feletti emelést tervező cégvezetőket. A mezőgazdaság és a kereskedelem területén 13% a megfelelő arány, az ipari cégeknél 12%, a szolgáltatóknál pedig 11%. Ismeretlen mértékű növelést az iparban (27%) és a szolgáltatások területén (25%) terveznek a leggyakrabban a cégek. A bérek stagnálására legnagyobb arányban (28%) az építőipari cégek vezetői számítanak.

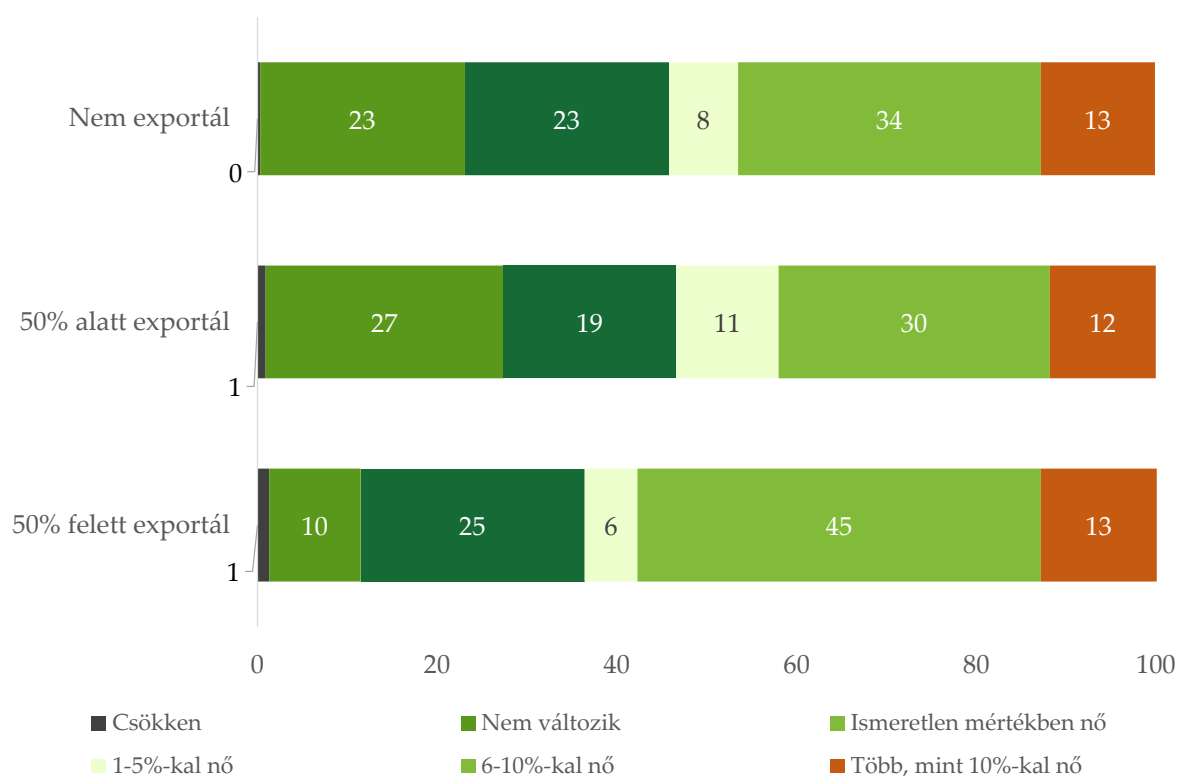
A tisztán hazai tulajdonú vállalkozások 77%-a, a külföldi (rész)tulajdonúak 79%-a tervez béremelést 2024 folyamán. Nagyobb mértékű, 10%-ot meghaladó béremelést a hazai tulajdonúak terveznek nagyobb arányban (13%, a külföldi tulajdonrészrel rendelkezők esetében 9% ez az arány). Bizonytalan mértékű béremelést a hazai tulajdonú cégek 22%-a és a külföldi (rész)tulajdonúak 28%-a tervez. 2024 folyamán nem tervez változtatni az átlagkereseteken a hazai tulajdonú cégek 22%-a és a külföldi tulajdonrészrel rendelkezők 20%-a.

A nem exportáló cégek 77%-a tervez béremelést 2024 folyamán. Az árbevételük kevesebb mint felét exportból realizálók között 73%, a döntően exportálók körében pedig 89% a megfelelő arány.

10%-ot meghaladó béremelést minden, exporthányad szerint képzett vállalati csoportban 12–13%-ban terveznek. 6–10%-os növelést a legnagyobb arányban (45%) az exportorientált cégek jelezték, míg a nem exportálók között 34%, az árbevételük kevesebb, mint felét külpiacon realizálók körében pedig 30% a megfelelő arány.

A leggyakrabban (27%) az árbevételük kevesebb, mint felét exportból realizáló cégek vezetői jelezték, hogy nem terveznek változtatni az átlagkereseteken. A hazai piacra termelő cégek között 23%, az exportorientáltak körében pedig 10% a megfelelő arány.

7. ÁBRA: AZ ÁTLAGKERESETEK TERVEZETT VÁLTOZÁSA 2024-BEN EXPORTTEVÉKENYSÉG SZERINT (N=4973), SZÁZALÉK

Forrás: GFM, GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2024-es évre (ősz)

Megjegyzés: A versenyszférában teljes munkaidőben alkalmazásban állók földrajzi elhelyezkedés, gazdasági ág és vállalati létszámkategória szerinti megoszlásával súlyozott adat

Régiók szerint a Dél-Dunántúlon működő cégek között a legmagasabb (86%) az átlagkeresetet emelni tervező vállalatvezetők aránya, a legalacsonyabb pedig a közép-magyarországiak között (75%). 10%-ot meghaladó emelést leggyakrabban (17%) a dél-alföldi cégek terveznek, ismeretlen mértékű növelést pedig a legnagyobb arányban (33%) a dél-dunántúliak.